

Ankenævnet for Forsikring

Den 29. maj 2024 blev i sag nr. 101023:

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

mod

HF Forsikring g/s
Ahlgade 41 - 43
4300 Holbæk

afsagt

k e n d e l s e :

Forsikringstageren har ulykkesforsikring. I klageskema af 19/1 2024 samt i vedlagte bilag har klageren bl.a. anført:

"I forb med fødsel 2018 pådrager jeg mig en total sphincterruptur grad 4, som har givet gener efterfølgende. Gener jeg stadig dør med dagligt i dag.
Daglige tyngdesmerter, urge for afføring, inkontinens for urin ved kraftig stress faktor (fx opkastning, kraftigt hosteanfald), haft belastningsreaktion, kortvarigt sygemeldt
Udgifter til behandling af fysioterapi, psykolog og erstatning for varige mén
Forsikringen afviser mit krav, dels pga. forældelse og desuden fordi forsikringen mener det er lægelig behandling og ikke derfor ikke dækket af ulykkesforsikringen, se desuden vedhæftet fil 'klage til ankenævn' med specificering

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?

Jeg ønsker anerkendelse af min skaden og dækning af udgifter til fysioterapi og psykolog, samt erstatning i forhold varige mén

...

Jeg vil gerne klage over afgørelsen fra min forsikring, i forbindelse med en skade opstået under fødsel i 2018.

I forbindelse med fødslen pådrog jeg mig en total sphincterruptur (grad 4) af endetarmens lukkemusklen. Det er den sværeste form for bristning man kan få i forbindelse med en fødsel og er meget sjældent.

Jeg har mén af det, den dag i dag og mine mén er blevet værre. Jeg har daglige smerter i min bækkenbund og tyngdefornemmelse, jeg kan ikke stå op mere end 15 minutter ad gangen før jeg får smerter og skal sætte mig ned. Smertestillende hjælper ikke på smerterne. Det der kan lindre når smerterne kommer, er at ligge og hvile mig fladt (og det er ikke altid det harmonerer med privat og arbejdsliv!). Jeg har indrettet min hverdag således jeg helst sidder ned til de fleste aktivite-

ter hvor andre ville stå, fx madlavning og smøre madpakker, sidder jeg i en stol i køkkenet. Jeg kan kun gå ture af kortere varighed med mine børn da jeg ellers får alt for ondt.

Heldigvis har jeg ikke valgt et speciale (arbejde) hvor man står meget op, så skulle jeg have sadlet om.

Jeg laver dagligt øvelser for min bækkenbund og går til en speciel gyn/obs fysioterapeut. Aktiviteter, som koncerter hvor man skal stå op, er helt udelukket. Jeg kan få urge for afføring hvor jeg må smide alt jeg har i hænderne, også mine børn. Ved kraftige hosteanfald eller ved opkastning bliver jeg inkontinens for urin.

Jeg var sygemeldt i 2020 med angst/belastningsreaktion grundet den traumatiske fødselsoplevelse det var at få så stor en bristning med ovenstående gener.

Jeg klager til mit forsikringsselskab, HF Forsikring, forår 2023. Efter ca. 6 måneder hører jeg fra mit forsikringsselskab og de afviser klagen af to årsager: forældelse og lægelig behandling.

Med hensyn til forældelse vil jeg tilføje:

Den gang jeg var ude for skaden, var jeg ikke klar over at ulykker i forbindelse med fødsler var dækket af ulykkesforsikringen. Det var ikke alment kendt i den brede befolkning. Ikke en eneste fagperson jeg har set forbindelse med mit forløb, har anbefalet mig at melde skaden til min ulykkesforsikring. Jeg er set af fødselslæger op til flere forskellige i forbindelse med syning og indlæggelse efter fødslen, egen læge (2 forskellige klinikker grundet flytning), privatpraktiserende gynækolog og specialiseret gyn/obs fysioterapeut.

Hvis man brækker en arm, vil skadestuen eller behandlende læge altid anbefale man melder skaden til sin ulykkesforsikring, for eksempel se kopi af vejledning fra [sygehus] (se vedhæftet 'Armen i gips'). Og det er alment kendt i befolkningen at man kan melde det til ulykkesforsikring. I forhold til bristninger fremgår intet om man bør melde det til sin ulykkesforsikring, i forhold til [sygehusets] vejledning (se vedhæftet 'Bristninger – [sygehusets] vejledning').

Det var først forår 2023 da jeg læste en artikel med afgørelse om forsikringssager i forbindelse med fødsler det gik op for mig jeg havde et krav.

Derfor mener jeg ikke forældelsesårsagen er gældende.

Se vedhæftet artikel 'Ankenævn: Ulykkesforsikringer skal dække kvinders fødselsskader'.

Desuden klagede jeg til Patienterstatningen, da jeg troede det var her jeg havde et krav.

Dette blev afvist med begrundelsen:

Afgørelse fra patienterstatningen 5.4.2022 Sagsnummer ...

'Vi vurderer, at din bristning ikke med overvejende sandsynlighed skyldtes en følge til fødselshjælpen. Din bristning må ses som en følge til selve fødslen og hverken komplikationer til eller fejl i forbindelse med fødselshjælpen. Bristningerne skyldtes således mest sandsynligt fosterhovedets vej gennem fødselskanalen uafhængigt af fødselshjælpen. Det er samlet set vores vurdering, at sugekopforløsningsen ikke med overvejende sandsynlighed i sig selv forårsagede bristningen.'

Se vedhæftede.

Det bringer mig videre til næste punkt HF Forsikring angiver som afvisning. De mener at cupforløsning er lægelig behandling.

Ankenævnet for Forsikring

3.

101023

Jvf Ankenævnet for Forsikrings sag 99330, hvor skadesvoldte i forbindelse med sædefødsel pådrager sig smerter i haleben. Under fødslen blev udøvet fødselshjælp med lægelig assistance med komplicerede håndgreb.

Jeg mener at lægelig assistance under en fødsel med komplicerede håndgreb for at forløse et barn i sædestilling må være at sidestille med lægelig assistance med cup ved vaginal fødsel. Således mener jeg ikke at der er udført lægelig behandling i ordets forstand ved min fødsel. Desuden udtaler patienterstatningen 'at bristningen med overvejende sandsynlighed skyldes fosterhovedets vej gennem fødselskanalen uafhængigt af fødselshjælpen'. Således er der sket en akut pludselig skade hvorved mellemkødet og hele endetarms musklen bristede, som bør være dækket af min ulykkesforsikring."

Selskabets advokat har den 7/2 2024 til nævnet bl.a. redegjort for sagsforløbet og afgørelsen således:

"Klager var på skadedatoen den ... 2018 omfattet af en ulykkesforsikring med forsikringsbetingelserne 150808ULY, bilag A.

Klageren anmeldte den 6. juni 2023, at hun ved fødslen af sin [barn] pådrog sig en total ruptur af endetarmens lukkemuskel. Klagers skadesanmeldelse er fremlagt som bilag i klage til ankenævnet.

På baggrund af anmeldelsen indhentede selskabet lægelige oplysninger fra [sygehus] og fra egen læge, bilag B og C.

Den 19. december 2023 blev sagsøgers anmodning om forsikringsdækning afvist med henvisning til, at kravet var forældet og selv hvis kravet ikke var forældet med henvisning til, at skaden skyldes lægelig behandling.

Mail af 19. december 2023 med begrundelse for afvisning samt parternes yderligere korrespondance i december 2023 er allerede fremlagt som bilag i klage til ankenævnet.

Efter modtagelse af ankenævnsklagen er sagen gennemgået på ny, uden det har givet anledning til at ændre selskabets tidligere afgørelse.

Forældelse

Ifølge sagens lægelige akter samt klagers skadesanmeldelse sker skaden den ... 2018, da hun under fødslen af sin [barn] pådrager sig en total ruptur af endetarmens lukkemuskel.

Hun opereres samme dag, men har efter operationen fortsat en række gener som beskrevet i skadesanmeldelsen.

Ifølge selskabets lægekonsulent har de fysiske gener været til stede siden operationen og skaden må anses som stationær ca. 1 år efter skadedatoen.

Det følger af forsikringsaftalelovens § 29, stk. 1, og forældelseslovens § 2 og § 3, at krav på forsikringsdækning forældes 3 år efter det tidligste tidspunkt, hvor klager kunne fremsætte et krav om forsikringsdækning overfor selskabet.

Ankenævnet for Forsikring

4.

101023

I henhold til bestemmelsens stk. 2 regnes forældelsesfristen fra det tidligste tidspunkt, hvor klager vidste eller burde vide, at hun havde et krav mod selskabet.

Da skaden er anmeldt mere end 3 år efter at det tidspunkt, hvor skaden har vist sig på en sådan måde, at klager har haft rimelig anledning til at anmelde kravet til selskabet, fastholdes, at selskabet har været berettiget til at afvise klagers krav på forsikringsdækning med den begrundelse, at kravet er forældet.

At klager ved mail af 20. december 2023 har oplyst, at hun ikke troede (retlig vildfarelse), hun kunne få dækket sin fødselsskade, før hun blev bekendt med muligheden i sommeren 2023, suspenderer ikke forældelsen og bør ikke føre til andet resultat.

Forsikringsbetingelser for ulykkesforsikring

Såfremt ankenævnet vurderer, at skaden er anmeldt rettidigt, fastholdes, at skaden ifølge selskabets lægekonsulent skyldes anvendelsen af cup, hvilket må tilskrives den lægelige behandling.

Skader som følge af lægelig behandling er undtaget forsikringsdækning, jfr. betingelserne pkt. 2.0, jfr. pkt. 2.3, som har følgende ordlyd:

'2.0 FORSIKRINGEN DÆKKER IKKE

2.3 Følger af lægelig behandling, som ikke er nødvendiggjort af en forsikringen omfattet ulykkestilfælde.'

Da anvendelsen af sugecup er at sidestille med 'lægelig behandling' i betingelsernes forstand, fastholdes også af den grund selskabets afslag på forsikringsdækning.

I henhold til forsikringsbetingelsernes pkt. 1.1. skal skaden være sket pludselig for at være dækket.

Selv hvis det lægges til grund, at skaden/bristningen ikke skyldes den lægelige behandling, er der ikke i de lægelige akter oplysninger om et andet ulykkestilfælde i form af en anden pludselig hændelse, der skulle være årsag til skaden.

Oplysningen i de lægelige akter om et presforløb på 1 time og 15 minutter uden effekt før anvendelse af cup samt Patienterstatningens vurdering af, at bristningen mest sandsynligt skyldes fosterhovedets vej gennem fødselskanalen uafhængig af fødselshjælpen, er ikke en pludselig hændelse, men et langvarigt forløb.

Da klager ikke har bevist, at hun under fødslen er blevet påført en skade som følge af en pludselig hændelse, afvises også af den grund klagers krav på forsikringsdækning."

Klageren har i brev af 8/2 2024 til nævnet bl.a. anført:

"Forældelsesfrist

I forhold til forældelsesfrist, vil jeg tilføje udover tidligere argumenter (se dokument 'Klage til ankenævn') at afgørelsen fra Patienterstatningen først kom 28.1.2022. Derfor har jeg stadig klaget inden for 3 år fra, hvornår jeg burde have vidst jeg havde et krav mod mit forsikringselskab.

Pludselig skade

Nu skriver forsikringsselskabet at bristningen ikke er en pludselig skade. Det er det.

En bristning i forbindelse med en fødsel sker pludselig idet fosteret hoved kommer ud gennem fødselskanalen. Det er en pludselig hændelse og har intet at gøre med pressefasen i dette tilfælde.

Citat 'Hvorfor opstår der en skade på endetarmens lukkemuskel? Under fødslen kan der opstå en skade på lukkemusklen, når barnets hoved passerer gennem fødselskanalen og skedeåbningen. ' Se vedhæftet fil 'Skade på endetarmens lukkemuskel sundhed.dk'.

Jævnfør sag 98037"

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen. Uddrag af bilagene gengives nedenfor. Af fødselsjournalen fremgår bl.a.:

"Kirurg

Gynækologi-obstetrik

Ydelsesdato: ... 2018 17:22

...

Pt. har presset aktivt siden kl. 12.25, ingen fremgang.

Ved jdm vurderes at stor fontanella ligger kl. 11.

Efter 1 time og 15 minutter pres uden effekt, laves en UL skanning som bekræfter at barn ligger som stjernekigger, caput flekteret.

Caput til spina.

Fosterskøn vurderes til 3800g.

CTG normal.

Pga. manglende progression i pressefase, aftales at forsøge med en høj kop. Hvis mislykkes, så er pt. forbered på sectio.

...

Kirurg

Gynækologi-obstetrik

Ydelsesdato: ... 2018 17:28

Procedurer

INSTRUMENTAL FØDSEL ...

Cup-forløsning

Indikation: Langvarig presseperiode, Træt mor

...

Indgreb

Der anlægges

middelhøj/høj kop (KMAE03)

med

hård kop

...

Procedure

Vacuum etableret kl. 13:51. Der trækkes ialt 4 gange; koppen sprang af 0 gange

Situationen revurderet efter 3. træk eller ved 15 min.: Ja
Antal træk og minuttal sagt højt på stuen før hvert træk: Ja

Der fødes kl. 14:01 levende barn.
Præsentation: uregelmæssig baghovedstilling (DUP02)

Perineum støttet af operatør.
Skuldrene og truncus forløst af jordemoder og operatør.

Efter COP anlæggelse findes det gr. 4 sphincter ruptur ...

...

2018 20:00

...

Behandling af anal sphincterruptur

Grad 4 D0703 Perineallæsion med læsion af rectal- og analslimhinde, Grad4, EAS og JAS overrevet og defekt i anorectalmucosa. Mucosadefekt længde 2 cm. Desuden høj vaginal bristning i begge sider.

Sutureret på: OP"

Af egen læges journalnotat af 20/8 2020 fremgår bl.a.:

"Samtale:

... Kommer dags dato med angstsymptomer.

Har haft regelret panikangstanfald i forbindelse med arbejde og hjemsendt. Nu været hjemme i 1½ uge.

For 2 år siden i forbindelse med fødsel svær grad 4 sphincterruptur og langvarigt forløb, hvor der er mén grad med tyngdefornemmelse ved 1 times stand. Smerter ved samleje og også inkontinens ved stress (dog ikke almindelig hoste). Har forliget sig hermed men opholdet på ... har givet genopblussen af det traumatiske forløb ...

Er påbegyndt psykologbehandling og denne er fortrøstningsfuld. Det har ikke bredt sig til andre gebeter og der er styr på fundament med ægtefælle, familie, økonomi og rask barn. Objektivt dog stadig grådlabil ved samtaler herom."

Af afgørelse af 5/4 2022 fra Patienterstatningen fremgår bl.a.:

"Du er ikke berettiget til erstatning efter lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Betingelserne for at yde erstatning efter lovens § 19, stk. 1, og § 20, stk. 1, er ikke opfyldt.

...

Det er samlet set vores vurdering, at sugekopforløsningsen ikke med overvejende sandsynlighed i sig selv forårsagede bristningen. Dine bristninger må som ovenfor nævnt ses som en følge til selve fødslen og hverken komplikationer til eller fejl i forbindelse med fødselshjælpen. Bristningerne skyldtes således mest sandsynligt fosterhovedets vej gennem fødselskanalen uafhængigt af fødselshjælpen."

Det fremgår af forsikringsbetingelserne:

"1.0 FORSIKRINGEN DÆKKER:

- 1.1 Forsikringen giver ret til erstatning ved ulykkestilfælde, hvorved forstås, en tilfældig af den forsikredes vilje uafhængig, pludselig udefra kommende indvirkning på legemet, som har påviselig beskadigelse af dette til følge.
Hvis det af policen fremgår, at der er tegnet udvidet dækning ved invaliditet, gælder det, at ved beskadigelse af forsikredes arme og ben, alene kræves at skadesårsagen skal være pludselig og med påviselig beskadigelse af dette til følge.

...

2.0 FORSIKRINGEN DÆKKER IKKE

...

- 2.3 Følger af lægelig behandling, som ikke er nødvendiggjort af et af forsikringen omfattet ulykkestilfælde."

Nævnet udtaler:

Klageren har under en fødsel i 2018 – hvor barnet blev forløst ved brug af cup – fået en grad 4 bristning af endetarmens lukkemuskel og har følger heraf. Hun anmeldte skaden til selskabet den 6/6 2023.

Klageren har anført, at hun i 2018 ikke var klar over, at ulykker i forbindelse med fødsler var dækket af ulykkesforsikringen. Det var først i foråret 2023, at det gik op for hende, da hun læste en artikel om kendelser, som forsikringsankenævnet havde afsagt om fødselsskader. Hun har anmeldt skaden inden for 3 år fra den 28/1 2022, hvor hun modtog Patienterstatningens afgørelse. Klageren har anført, at en bristning i forbindelse med en fødsel sker pludseligt, idet fosterets hoved kommer ud gennem fødselskanalen. Hun har med henvisning til nævnets kendelse 99930 anført, at forløsning med komplicerede håndgreb og forløsning med cup må være at sidestille, og at der er ikke udført lægelig behandling i ordets forstand ved hendes fødsel. Desuden har Patienterstatningen udtalt, at "bristningen med overvejende sandsynlighed skyldes fosterhovedets vej gennem fødselskanalen uafhængigt af fødselshjælpen".

Ankenævnet for Forsikring

8.

101023

Selskabet har primært anført, at klagerens krav på forsikringsdækning er forældet. Skaden er anmeldt mere end 3 år efter det tidspunkt, hvor skaden har vist sig på en sådan måde, at klageren har haft rimelig anledning til at anmelde til kravet til selskabet.

Retlig vildfarelse om dækningen suspenderer ikke forældelsen. Selskabet har sekundært anført, at skaden ikke er dækket af ulykkesforsikringen. Skader som følge af lægelig behandling er undtaget forsikringsdækning, og anvendelsen af sugekop er at sidestille med lægelig behandling. Hvis det lægges til grund, at bristningen skyldes fødslen og ikke anvendelsen af cup, er der ikke i de lægelige akter oplysninger om en anden pludselig hændelse, der skulle være årsag til skaden. Et presseforløb på 1 time og 15 minutter og barnehovedets vej gennem fødselskanalen er ikke en pludselig hændelse, men et langvarigt forløb.

Det fremgår af fødselsjournal, at "Efter 1 time og 15 minutter pres uden effekt, laves en UL skanning som bekræfter at barn ligger som stjerneklipper, caput flekteret ... CTG normal. Pga. manglende progression i pressefase, aftales at forsøge med en høj kop. Hvis mislykkes, så er pt. forberedt på sectio ... **Procedurer** INSTRUMENTAL FØDSEL ... **Cup-forløsning** Indikation: Langvarig presseperiode, Træt mor".

Det fremgår af egen læges journalnotat af 20/8 2020, at klageren "For 2 år siden i forbindelse med fødsel [fik] svær grad 4 sphincterruptur og langvarigt forløb, hvor der er méngrad med tyngdefornemmelse ved 1 times stand. Smerter ved samleje og også inkontinens ved stress (dog ikke almindelig hoste). Har forliget sig hermed men opholdet på ... har givet genopblussen af det traumatiske forløb".

Det fremgår af afgørelse af 5/4 2022 fra Patienterstatningen, at "Du er ikke berettiget til erstatning efter lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet ... Det er samlet set vores vurdering, at sugekopforløsningen ikke med overvejende sandsynlighed i sig selv forårsagede bristningen. Dine bristninger må som ovenfor nævnt ses som en følge til selve fødslen og hverken komplikationer til eller fejl i forbindelse med fødselshjælpen. Bristningerne skyldtes

således mest sandsynligt fosterhovedets vej gennem fødselskanalen uafhængigt af fødselshjælpen".

Det følger af forsikringsaftalelovens § 29, stk. 5, og forældelseslovens § 2 og § 3, at den almindelige forældelsesfrist for klagerens krav er 3 år, som skal regnes fra det tidligste tidspunkt, hvor klageren kunne kræve fordringen opfyldt. Dette er efter almindelig praksis det tidspunkt, hvor skaden har vist sig på en sådan måde, at der er rimelig anledning til at anmelde skaden til selskabet. Det følger af forældelseslovens § 3, stk. 2, at var klageren ubekendt med fordringen, regnes forældelsesfristen først fra den dag, da klageren fik eller burde have fået kendskab hertil.

Nævnet bemærker, at Ankenævnet for Forsikring den 10/8 2022 afsagde tre kendelser, hvorefter nævnet med henvisning til Højesterets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2018, side 7 udtalte, at ulykkesdefinitionen "en pludselige hændelse, der medfører personskade" skulle forstås således, at pludselige hændelser opstået under fødsler var dækningsberettigende. Før den 10/8 2022 var det en generel antagelse, at en fødsel ikke var et ulykkestilfælde i forsikringens forstand, og anmeldelser om skader sket i forbindelse med fødsler blev afvist på grund af en urigtig forståelse af forsikringsbetingelserne. Nævnet finder på den baggrund, at klageren ikke før den 10/8 2022 burde have kendskab til, at hun kunne have et krav mod sin ulykkesforsikring. Klageren har anmeldt sit krav den 6/6 2023, og kravet er dermed ikke forældet ved anmeldelsen til selskabet. Det kan i den foreliggende sag ikke føre til en anden bedømmelse af forældelsesspørgsmålet, at forsikringsbetingelserne indeholder en tidligere anvendt definition af ulykkesbegrebet.

Nævnet bemærker, at der ved et ulykkestilfælde ifølge klagerens forsikringsbetingelser forstås "en tilfældig af den forsikredes vilje uafhængig, pludselig udefra kommende indvirkning på legemet, som har påviselig beskadigelse af dette til følge". Selskabet har ikke henvist til denne definition, men har anvendt ulykkesdefinitionen om "en pludselig hændelse", som var gældende for de forsikringsbetingelser, som nævnet har afgjort de ovennævnte sager efter.

Nævnet må herefter lægge til grund, at selskabet fortolker sine forsikringsbetingelser i overensstemmelse med denne ulykkesdefinition, hvorefter der ved en ulykke forstås "en pludselig hændelse, der medfører personskade".

Nævnet finder, at klageren under selve forløsningen af barnet blev udsat for en pludselig, kraftig og relativt kortvarig påvirkning, der medførte en grad 4 bristning af endetarmens lukkemuskel. Klageren har således under fødslen været udsat for et ulykkestilfælde i form af en pludselig hændelse, der medførte personskade. Nævnet henviser til sag 98037.

Forsikringen dækker ikke "Følger af lægelig behandling, som ikke er nødvendiggjort af et af forsikringen omfattet ulykkestilfælde".

Det var en læge, der udførte sugekopsforløsningen, og nævnet finder med henvisning til sag 99576, at forløsning ved cup er en lægelig behandling. Nævnet finder, at behandlingen ikke var nødvendiggjort af et ulykkestilfælde.

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at der i fødselsjournalen ikke er oplysninger om en pludselig hændelse (en initialpåvirkning) under fødslen, der nødvendiggjorde anlæggelse af cup. Barnets CTG var normal, og det var efter en pressefase på 1½ time og på grund af manglende progression, at det blev aftalt at forsøge med en høj cup.

Spørgsmålet er herefter, om bristningen er forårsaget af den lægelige behandling, eller om bristningen skyldes fødslen i sig selv og forhold hos klageren. Nævnet bemærker, at selskabet skal bevise, at den lægelige behandling er hovedårsag til den opståede skade.

Efter en gennemgang af sagen finder nævnet, at selskabet ikke med den fornødne sikkerhed har godtgjort, at anvendelse af cup er hovedårsag til bristningen. Selskabet er derfor ikke berettiget til at afvise klagerens krav med henvisning til følger efter lægelig behandling.

Ankenævnet *for* Forsikring

11.

101023

Nævnet har blandt andet lagt vægt på, at Patienterstatningen har vurderet, at sugekopforløsningen ikke med overvejende sandsynlighed i sig selv forårsagede bristningen, og at bristningerne mest sandsynligt skyldtes fosterhovedets vej gennem fødselskanalen uafhængigt af fødselshjælpen.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Selskabet, HF Forsikring g/s, skal anerkende, at ulykkestilfældet er omfattet af forsikringen. Selskabet skal genoptage sagsbehandlingen. En eventuel erstatning forrentes efter forsikringsaftalens § 24.

Klagegebyret tilbagebetales.

Peter Thønnings